

รายงานข่าวเศรษฐกิจที่น่าสนใจของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

รอบเดือนมกราคม 2566

1. ตัวเลขการเติบโตของเศรษฐกิจสหพันธ์ฯ ล่าสุด

1.1 สำนักงานสถิติแห่งชาติแห่งสหพันธ์ฯ รายงานว่า วิกฤตการณ์ด้านพลังงาน และภาวะเงินเฟ้อ ส่งผลให้การเติบโตของเศรษฐกิจสหพันธ์ฯ ในไตรมาสที่ 4/2565 หดตัวลงร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 3/2565 โดยปัจจัยหลักที่ทำให้เศรษฐกิจหดตัวได้แก่ การลดลงของการบริโภคภาคเอกชน โดย GDP รวมปี 2565 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยที่ร้อยละ 1.8 (น้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ก่อนหน้าที่ร้อยละ 1.9)

1.2 นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่คาดการณ์ว่า เศรษฐกิจสหพันธ์ฯ ในไตรมาสที่ 1/2566 จะถดถอยลงเพียงเล็กน้อย เนื่องจากการออกมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ ของรัฐเป็นจำนวนหลายพันล้านยูโรก่อนหน้านี้ สามารถแบ่งเบาภาระประชาชนและภาคธุรกิจ และคาดว่า เศรษฐกิจสหพันธ์ฯ ปี 2566 จะเติบโตที่ร้อยละ 0.2 โดยการชะลอตัวของเศรษฐกิจในช่วงสิ้นปี 2565 และต้นปี 2566 ไม่น่าจะยาวนานนัก เนื่องจากภาคธุรกิจมีความเชื่อมั่นต่อการลงทุน และผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นที่จะบริโภคมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ จะรายงานข้อมูลสถานะเศรษฐกิจสหพันธ์ฯ โดยละเอียดอีกครั้ง

2. การเดินทางเยือน อาร์เจนตินา ชิลี และบราซิล ของนายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ

นาย Olaf Scholz นายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ ได้เดินทางเยือน อาร์เจนตินา ชิลี และบราซิล โดยมีเป้าหมายเพื่อกระชับความร่วมมือด้านพลังงาน วัตถุดิบ และด้านการปกป้องสภาพภูมิอากาศกับทั้งสามประเทศ นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ ยังต้องการผลักดันการเจรจาความตกลงการค้าเสรี ระหว่างอียู และกลุ่มประเทศ Mercosur¹ ให้มีความคืบหน้าด้วย ทั้งนี้ อียูและกลุ่มประเทศ Mercosur ได้มีการเจรจาเกี่ยวกับการค้าเสรีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1999 แต่ยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร

2.1 การเดินทางเยือนอาร์เจนตินา นายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ ได้เดินทางเยือนอาร์เจนตินาเป็นประเทศแรก โดยได้เข้าพบนาย Alberto Ángel Fernández ประธานาธิบดีอาร์เจนตินา เพื่อผลักดันการเจรจาด้านการค้าเสรีระหว่างอียู และกลุ่มประเทศ Mercosur เนื่องจาก ที่ผ่านมามีอาร์เจนตินามีท่าทีไม่เห็นด้วยกับข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอียู และกลุ่มประเทศ Mercosur เพราะต้องการปกป้องเศรษฐกิจภายในประเทศ ทั้งนี้ ผู้นำทั้ง 2 ได้แถลงข่าวร่วมกัน โดยนายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ กล่าวว่า ตนเองค่อนข้างเชื่อมั่นว่า การเจรจาจะสำเร็จลุล่วงได้ ในขณะที่ประธานาธิบดีอาร์เจนตินากล่าวว่า ตนเองเห็นด้วยกับประธานาธิบดีบราซิลที่จะผลักดันการเจรจาข้อตกลงการค้าเสรีต่อไป เนื่องจากข้อตกลงการค้าเสรีดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มประเทศ Mercosur และอียู

2.2 การเดินทางเยือนชิลี นายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ และประธานาธิบดีชิลี ได้ลงนามในข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยความสัมพันธ์ด้านเหมืองแร่ วัตถุดิบ และเศรษฐกิจหมุนเวียน นอกจากนี้ ผู้แทนของกระทรวงเศรษฐกิจทั้ง 2 ฝ่าย ได้ลงนามในคำประกาศเจตจำนงความร่วมมือด้านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม โดยบริษัท Aurubis บริษัทสัญชาติเยอรมัน และบริษัท Codelco บริษัทผลิตทองแดงของชิลีได้ลงนามในข้อตกลงความร่วมมือด้านการปรับปรุงวิธีการผลิตทองแดงของชิลีให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ชิลีนับเป็นประเทศที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของสหพันธ์ฯ อย่างมาก เนื่องจากชิลีมีแร่ลิเทียมจำนวนมาก ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ ยังกล่าวถึงความร่วมมือด้านพลังงาน

¹ กลุ่มประเทศ Mercosur กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคอเมริกาใต้ ที่มีประเทศสมาชิกรวม 4 ประเทศ ได้แก่ บราซิล อาร์เจนตินา อุรุกวัย และปารากวัย

หมุนเวียนกับชิลี โดยเฉพาะการพัฒนาการผลิตก๊าซไฮโดรเจน โดยทั้ง 2 ประเทศเพิ่งเปิดตัวโครงการ “Haru Oni” ซึ่งเป็นโครงการนำร่องการผลิตพลังงานไฮโดรเจนที่เขต Patagonia ของชิลี โดยโครงการดังกล่าวเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างชิลี และบริษัท Siemens Energy

2.3 การเดินทางเยือนบราซิล นายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ ได้เดินทางเยือนบราซิล โดยมีจุดประสงค์เพื่อรื้อฟื้นความสัมพันธ์ทวิภาคี และหารือความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมและการปกป้องสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะประเด็นการปกป้องป่า Amazon โดยนายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ ได้เข้าพบนาย Luiz Inácio Lula da Silva ประธานาธิบดีบราซิล ทั้งนี้ ผลการหารือประธานาธิบดีบราซิลเห็นด้วยกับประเด็นการยุติการตัดไม้ทำลายป่า Amazon และมีความมุ่งมั่นที่จะต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยทั้งสองฝ่ายยืนยันที่จะกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และเน้นย้ำถึงความตั้งใจที่จะสรุปการเจรจาข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างอียูและกลุ่มประเทศ Mercosur ให้สำเร็จลุล่วงโดยเร็ว นอกจากนี้ ทั้ง 2 ประเทศ ยังให้ความสนใจร่วมกันผลักดันขยายตัวการผลิตพลังงานหมุนเวียน และพลังงานไฮโดรเจนด้วย โดยปัจจุบันมีบริษัทสัญชาติเยอรมันดำเนินธุรกิจในบราซิลประมาณ 1,000 ราย

3. แนวโน้มการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของสหพันธ์ฯ

3.1 ปัจจุบันการพัฒนา AI ของสหพันธ์ฯ ยังคงค่อนข้างล่าช้าเมื่อเทียบกับสหรัฐฯ และจีน เนื่องจากสหพันธ์ฯ ยังขาดศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ และขาดเงินทุนที่เพียงพอสำหรับการพัฒนา AI ทั้งนี้ ปัจจุบันมีการพัฒนา AI ในสหรัฐฯ มากถึงร้อยละ 75 และในจีนร้อยละ 15 โดยบริษัท Microsoft ของสหรัฐฯ ได้วางแผนลงทุนมากถึง 1 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประมวลผลของคอมพิวเตอร์ (Computing Performance) ในขณะที่ รัฐบาลสหพันธ์ฯ วางงบประมาณเพียง 3 พันล้านยูโร สำหรับการพัฒนา AI ส่งผลให้ SMEs ของสหพันธ์ฯ ประสบปัญหาการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานในการประมวลผลข้อมูล เนื่องจาก สหพันธ์ฯ ไม่มีบริษัทยักษ์ใหญ่ออย่าง Microsoft หรือ Google ที่อยู่เบื้องหลังการลงทุนจำนวนมหาศาลด้าน Hardware

3.2 LEAM-Initiative² ได้เรียกร้องให้มีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการประมวลผลข้อมูลสำหรับ AI โดยการสร้างศูนย์ข้อมูลสำหรับ AI จะใช้เงินทุนประมาณ 400 ล้านยูโร โดยรัฐบาลสหพันธ์ฯ ควรเป็นผู้ริเริ่ม และดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน ทั้งนี้ หากสหพันธ์ฯ ไม่มีโมเดล AI เป็นของตนเองที่ได้มาตรฐาน การปกป้องข้อมูลของอียู จะทำให้ให้ภาคอุตสาหกรรมของสหพันธ์ฯ หันไปใช้บริการจากต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการปกป้องข้อมูลของฝ่ายสหพันธ์ฯ ทั้งนี้ อียูจะออกกฎระเบียบสำหรับการพัฒนา AI ในช่วงฤดูร้อนนี้ ซึ่งหลายฝ่ายได้เรียกร้องให้อียูไม่กำหนดกฎระเบียบที่เคร่งครัดจนเกินไป เนื่องจากจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนา AI

4. การผลิตโดรนลาดตระเวนของบริษัท Quantum Systems GmbH

4.1 นาย Forian Seibel ประธานกรรมการบริษัท Quantum Systems GmbH ได้ให้ข้อมูลว่า บริษัทได้ผลิตโดรนลาดตระเวนรุ่น Vector ที่มีลักษณะคล้ายเครื่องบินบังคับขนาดจิ๋ว โดยมีพิสัยการควบคุมได้ไกลประมาณ 30 กิโลเมตร โดยข้อดีของโดรนลาดตระเวนรุ่น Vector คือการไม่ใช้สัญญาณ GPS ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงการรบกวนสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์จากฝั่งตรงข้ามได้ ทำให้เรดาร์ของอีกฝ่ายสามารถตรวจจับได้ยากกว่าโดรนที่ใช้ระบบ GPS อย่างไรก็ตาม โดรนลาดตระเวนรุ่น Vector ทำงานผ่านการเชื่อมต่อระบบวิทยุทำให้สามารถระบุตำแหน่งของอีกฝ่ายได้ไม่แม่นยำเท่าโดรนที่ใช้ระบบ GPS

² LEAM is an initiative of the German AI Association (KI Bundesverband) and leading representatives from industry and research that promotes the development of large AI models.

4.2 ปัจจุบันบริษัท Quantum Systems GmbH ซึ่งเป็น Startup ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2015 และมีฐานที่ตั้งอยู่ที่นครมิวนิก สหพันธ์ฯ ได้รับใบสั่งซื้อโดรนลาดตระเวนมูลค่ากว่า 20 ล้านยูโรจากยูเครน โดยการสั่งซื้อดังกล่าวได้รับการอุดหนุนเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์ฯ ภายใต้กรอบความช่วยเหลือแก่ยูเครน ทั้งนี้ บริษัท Quantum Systems GmbH ได้ส่งมอบโดรนลาดตระเวนให้ยูเครนไปแล้ว จำนวน 40 ตัว และกำลังจะส่งมอบโดรนลาดตระเวนอีกเป็นจำนวน 150 ตัว นอกจากนี้ บริษัทกำลังพัฒนาโดรนรุ่นใหม่ต่อจากโดรนลาดตระเวนรุ่น Vector โดยจะใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการพัฒนา ซึ่งโดรนรุ่นใหม่จะช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมโดรนเพื่อการตรวจลาดตระเวนได้หลาย ๆ ตัวพร้อมกัน

4.3 ปัจจุบันถึงแม้ว่า Startup ของสหพันธ์ฯ หลายรายจะมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ด้านการทหาร อย่างไรก็ตาม Startup หลายรายยังประสบกับปัญหาในการระดมเงินทุนจากนักลงทุนทั่วไป เนื่องจากนักลงทุนส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะลงทุนในธุรกิจด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมถึงผู้ก่อตั้ง Startup เกรงจะเสียชื่อเสียงและจริยธรรมหากลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหาร นอกจากนี้ Startup ยังประสบปัญหาในการบรรลุข้อกำหนดสำหรับการประกวดราคาของฝ่ายจัดซื้อของกองทัพสหพันธ์ฯ อีกด้วย

5. การพัฒนาใช้พลังงานไฮโดรเจนในสาขาธุรกิจการบินของสหพันธ์ฯ

5.1 ตามข้อมูลของ German Aerospace Center (DLR) ระบุว่า บริษัทยักษ์ใหญ่ในสาขาธุรกิจการบินหลายแห่งกำลังพัฒนาเครื่องบินพลังงานไฮโดรเจน โดย บริษัท Airbus วางแผนพัฒนาเครื่องบินพลังงานไฮโดรเจนออกสู่ตลาด นอกจากนี้ Startup หลายแห่งตั้งเป้าผลิตเครื่องบินไฮโดรเจนแบบไอพ่นขนาดเล็กเพื่อใช้เชิงพาณิชย์ (แบบไม่เกิน 19 ที่นั่ง) ในอีก 5 ปีข้างหน้า และผลิตเครื่องบินที่ใช้พลังงานไฮโดรเจนแบบสูงสุด 70 ที่นั่งภายใน 10 ปีข้างหน้า

- บริษัท Airbus ตั้งเป้าพัฒนาเครื่องบินโดยสารเชิงพาณิชย์ที่ใช้พลังงานไฮโดรเจนแบบ 100-200 ที่นั่ง ภายในปี ค.ศ. 2035 ทั้งนี้ การผลิตเครื่องบินขึ้นอยู่กับกรอบการขยายโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อรองรับการใช้เครื่องบินแบบดังกล่าว โดยในระยะเริ่มแรกคาดว่า การใช้เครื่องบินที่ใช้พลังงานไฮโดรเจนจะกระจุกตัวอยู่เพียงแค่บางเส้นทางเท่านั้น เนื่องจากยังมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการเติมเชื้อเพลิง

- บริษัท MTU Aero บริษัทผลิตเครื่องยนต์สำหรับเครื่องบินรายใหญ่ ตั้งเป้าผลิตระบบเซลล์เชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินที่ใช้พลังงานไฮโดรเจนที่ขนส่งผู้โดยสารได้ 50-100 คน สำหรับบินในช่วงระยะ 1,800 กิโลเมตร

- บริษัท H2Fly ซึ่งเป็น Startup จากเมือง Stuttgart สหพันธ์ฯ ได้เริ่มพัฒนาเครื่องบินพลังงานไฮโดรเจนมาช่วงเวลาหนึ่งแล้ว โดยปี 2559 ได้ผลิตเครื่องบิน HY4 ซึ่งเป็นเครื่องบินแบบ 4 ที่นั่งที่ใช้พลังงานไฮโดรเจนสมบูรณ์แบบ และภายใน 2 ปีนี้ บริษัทตั้งเป้าจะผลิตเครื่องบินที่ใช้พลังงานไฮโดรเจนแบบ 40 ที่นั่งในเชิงพาณิชย์ ที่มีขีดความสามารถบินได้ในระยะ 2,000 กิโลเมตร โดยในปีนี้จะมีการพัฒนาระบบเซลล์เชื้อเพลิงที่ใช้กับพลังงานไฮโดรเจน ทดสอบระบบการบินภาคพื้นดิน และจะมีการทดสอบการบินในปี 2568

5.2 ผลการศึกษาและวิจัยของ DLR ปรากฏว่า นอกจากพลังงานไฮโดรเจนจะใช้กับเครื่องบินโดยผ่านระบบเซลล์เชื้อเพลิงแล้ว ยังสามารถนำพลังงานไฮโดรเจนสีเขียวและก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากชั้นบรรยากาศมาผลิตเป็นน้ำมันก๊าดสังเคราะห์ ซึ่งมีข้อได้เปรียบคือสามารถนำมาใช้ร่วมกับเครื่องบินที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้เลย อย่างไรก็ตาม การผลิตน้ำมันก๊าดชนิดนี้ต้องใช้พลังงานจำนวนมาก ทั้งนี้ การใช้พลังงานไฮโดรเจนกับเครื่องบินเหมาะกับการบินระยะสั้น และระยะกลาง ในทางกลับกัน น้ำมันก๊าดสังเคราะห์เหมาะสมกับการบินในเส้นทางระยะไกล ซึ่งยังคงต้องมีการวิจัยและพัฒนาต่อไปเพื่อพิจารณาว่าแหล่งพลังงานใดเหมาะสมที่สุดสำหรับการบินในเส้นทางต่าง ๆ

6. แนวโน้มอุตสาหกรรมยานยนต์ของสหพันธ์ฯ

6.1 ในปี 2566 ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ของสหพันธ์ฯ ค่อนข้างกังวลว่า สหพันธ์ฯ จะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านการดึงดูดการลงทุนของอุตสาหกรรมยานยนต์ เนื่องจาก สหพันธ์ฯ มีคู่แข่งที่สำคัญ เช่น จีน และสหรัฐฯ โดยเฉพาะการที่ รัฐบาลสหรัฐฯ มีการให้เงินอุดหนุนแก่บริษัทที่ผลิตรถยนต์สัญชาติอเมริกัน โดยสมาคมอุตสาหกรรมรถยนต์แห่งสหพันธ์ฯ คาดว่า ปี 2566 ตลาดอุตสาหกรรมยานยนต์โลกจะเติบโตในระดับปานกลาง โดยตลาดรถยนต์ส่วนบุคคลของสหพันธ์ฯ จะเติบโตขึ้นประมาณร้อยละ 2 (ลดลง 1 ใน 4 จากปี 2562) โดยน่าจะมียอดขายประมาณ 2.7 ล้านคัน

6.2 สมาคมฯ ยังได้เสนอแนะว่า อียูและสหพันธ์ฯ ควรตั้งเป้าหมายและวางนโยบายเศรษฐกิจให้รอบคอบมากยิ่งขึ้น โดยควรวางนโยบายที่ลดการพึ่งพาวัตถุดิบ และพลังงานจากแหล่งเดียว ด้วยการทำสัญญาด้านวัตถุดิบและการค้าที่น่าเชื่อถือ และเพิ่มการเป็นหุ้นส่วนด้านพลังงาน นอกจากนี้ รัฐบาลสหพันธ์ฯ ควรเร่งออกมาตรการเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขันให้กับภาคธุรกิจและการลงทุนของประเทศ

7. ข้อมูลเพิ่มเติม

นับแต่เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งในยูเครนซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางพลังงานของสหพันธ์ฯ (ที่เคยพึ่งพาก๊าซและน้ำมันจากรัสเซียมากกว่าครึ่งหนึ่งของปริมาณที่ใช้บริโภคภายในประเทศ) นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเศรษฐกิจฯ ของสหพันธ์ฯ ยังคงเร่งเดินหน้าทำความตกลงด้านพลังงานกับนานาประเทศ ทั้งเพื่อเพิ่มการนำเข้าน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการความร่วมมือด้านพลังงานใหม่ (พลังงานทดแทน และไฮโดรเจน) โดยตามข้อมูลล่าสุดของรัฐบาลสหพันธ์ฯ ปริมาณการใช้พลังงานหมุนเวียนของสหพันธ์ฯ ปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 47 โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ที่มีปริมาณการใช้พลังงานหมุนเวียนของสหพันธ์ฯ อยู่ที่ร้อยละ 41 ทั้งนี้ รัฐบาลสหพันธ์ฯ มีเป้าหมายขยายการใช้ไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนให้ถึงร้อยละ 80 ภายในปี 2573

ข้อมูลจาก

<https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/scholz-in-lateinamerika-2160952>

<https://www.tagesschau.de/wirtschaft/weltwirtschaft/scholz-argentinien-103.html>

<https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/scholz-in-chile-colonia-dignidad-soll-gedenkstaette-werden-18639673.html>

<https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/pressemitteilungen/gemeinsame-erklaerung-des-bundeskanzlers-der-bundesrepublik-deutschland-olaf-scholz-und-des-praesidenten-der-foederativen-republik-brasilien-luiz-in%C3%A1cio-lula-da-silva-im-anschluss-des-besuchs-des-bundeskanzlers-in-brasilien-am-30-januar-2023-2161426>

<https://www.dw.com/de/bundesregierung-stellt-neue-afrika-strategie-vor/a-64496935>

<https://www.dw.com/de/bundesregierung-stellt-neue-afrika-strategie-vor/a-64496935>

<https://www.handelsblatt.com/technik/it-internet/handelsblatt-konferenz-sicherheit-und-verteidigung-105-drohnen-fuer-die-ukraine-muenchener-start-up-erhaelt-weiteren-millionenauftrag/28940088.html>

<https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/fliegen-mit-wasserstoff-schon-2035-klimaneutrale-passagierfluege-18640296.html>

<https://www.swr.de/swraktuell/baden-wuerttemberg/stuttgart/luftfahrt-wasserstoff-stuttgart-startup-100.html>

<https://www.tagesschau.de/inland/innenpolitik/ki-strategie-bundesregierung-101.html>

<https://www.tagesspiegel.de/wirtschaft/konjunktur-im-krisenjahr-deutsche-wirtschaft-im-schlussquartal-2022-geschumpft-9262833.html>